

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๑๖/๒๕๖๘

เรื่อง สิทธิในทรัพย์สิน กรณีร้องเรียนว่า เทศบาลตำบลตลาดขวัญและสถานีตำรวจภูธร ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ทำให้มีการขูดดินจนส่งผลกระทบต่อที่ดินแปลงข้างเคียง

ผู้ร้อง ปกปิดชื่อ

ผู้ถูกร้อง เทศบาลตำบลตลาดขวัญ
สถานีตำรวจภูธรดอยสะเก็ด

ที่ ๑

ที่ ๒

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องร้องเรียนทางไปรษณีย์ตามคำร้องที่ ๕๑/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ออกใบอนุญาตขูดดินให้กับผู้ขูดดินรายหนึ่งซึ่งระดับความลึก ๑๐ เมตร ในที่ดิน ๔ แปลง ตามโฉนดที่ดิน [REDACTED] ตำบลตลาดขวัญ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๗ ถึง ๑๓ มกราคม ๒๕๖๘ ตามพระราชบัญญัติการขูดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยการขูดดินในแปลงโฉนดที่ดินเลขที่ [REDACTED] ปากบ่อห่างจากแนวเขตที่ดินของผู้ร้องตามโฉนดที่ดินเลขที่ [REDACTED] เพียง ๑๖ เมตร ซึ่งน้อยกว่า ระยะห่างตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อผู้ถูกร้องที่ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๗ ให้แจ้ง ผู้ขูดดินแก้ไขหลายครั้ง แต่บุคคลดังกล่าวไม่ดำเนินการใด ๆ จนกระทั่งเดือนกันยายน ๒๕๖๗ ดินในแปลง ของผู้ร้องสไลด์ลงบ่อขูดดินแปลงของผู้ขูดดินทำให้ผู้ร้องได้รับความเสียหาย ต่อมาผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้แจ้งความ ร้องทุกข์ต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อให้ดำเนินคดีกับผู้ขูดดิน แต่คดีนี้ไม่มีความคืบหน้า ผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และ ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิด

/สิทธิมนุษยชน...

สิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

๒.๑ รายการเอกสาร พยานหลักฐานจากการตรวจสอบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ หนังสือร้องเรียนของผู้ร้องลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ ถึงคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๒ หนังสือของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ชม ๖๒๐๐๑/๒๖๖ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๘ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๓ บันทึกการลงพื้นที่รับฟังข้อเท็จจริงจากผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๒.๑.๔ บันทึกการลงพื้นที่รับฟังข้อเท็จจริงจากผู้ถูกร้องที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๒.๑.๕ บันทึกการลงพื้นที่รับฟังข้อเท็จจริงจากผู้ถูกร้องที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๒.๑.๖ บันทึกการลงพื้นที่รับฟังข้อเท็จจริง [REDACTED] เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๒.๑.๗ บันทึกการลงพื้นที่รับฟังข้อเท็จจริง [REDACTED] เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๒.๑.๘ บันทึกการลงพื้นที่รับฟังข้อเท็จจริง [REDACTED] เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๒.๑.๙ บันทึกการให้ความเห็นด้านวิศวกรรมโยธาจากวิศวกรโยธา เทศบาลนครเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๒.๑.๑๐ หนังสือของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ชม ๖๒๐๐๑/๓๔๓ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๘ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๒ ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบ

๒.๒.๑ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง

ปรากฏตามความเป็นมาในข้อ ๑ และผู้ร้องให้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังนี้

๑) ที่ดินของผู้ร้องตามโฉนดเลขที่ [REDACTED] มีเนื้อที่ประมาณ ๑๑ ไร่ [REDACTED] ตำบลตลาดขวัญ ได้รับมรดกจากบิดาเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๗ ทิศเหนือติดกับลำรางสาธารณะ ทิศใต้ติดกับบ่อขุดดินโฉนดที่ดินเลขที่ [REDACTED] ทิศตะวันออกติดกับถนนคอนกรีตของหมู่บ้านจัดสรร ขนาดประมาณ ๕๐ หลังคาเรือน และทิศตะวันตกติดกับที่ดินของเครือญาติ มีทางสาธารณะชุมชนเข้าออกได้ ระหว่างที่มีการขุดดิน มีรถขุดดิน ๔ - ๕ คัน และรถบรรทุกดินเข้าออกเฉลี่ยวันละ ๑๐ - ๒๐ คัน

๒) เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๗ ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อผู้ถูกร้องที่ ๑ ขอให้ตรวจสอบว่า การขุดดินถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ ซึ่งได้รับแจ้งจากผู้ถูกร้องที่ ๑ ว่าเป็นการขุดดินตามที่

/ขออนุญาต...

ขออนุญาต แต่ปากบ่อห่างจากแนวเขตที่ดินของผู้ร้องเพียง ๑๖ เมตร น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดว่าต้องมีระยะห่างเป็นสองเท่าของความลึกที่ได้รับอนุญาต กล่าวคือ ต้องมีระยะห่างอย่างน้อย ๒๐ เมตร ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงสั่งให้แก้ไข แต่ผู้ขุดดินไม่ปฏิบัติตาม ต่อมาในวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ผู้ร้องจึงแจ้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ทราบ

๓) เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อผู้ถูกร้องที่ ๑ อีกครั้ง เนื่องจากกังวลว่าหากปัญหาไม่ได้รับการแก้ไข ที่ดินของผู้ร้องจะได้รับความเสียหาย จากนั้นได้ร้องเรียนศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้ส่งเรื่องมาให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ดำเนินการ

๔) เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๖๗ ฝนตกหนักจนน้ำในนาระบายไม่ทัน ทำให้ดินในที่ดินของผู้ร้องสไลด์ลงไปบ่อดิน บริเวณที่ได้รับความเสียหายมีเนื้อที่ประมาณ ๔๐๐ ตารางเมตร จึงแจ้งผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งได้ประสานผู้ขุดดินให้ซ่อมแซมบริเวณที่เสียหาย โดยผู้ขุดดินได้ตัดดินขึ้นมาถมตามแนวยาวของปากบ่อ แต่ผู้ร้องเห็นว่า การซ่อมแซมลักษณะนี้ยังมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดดินสไลด์ได้ เนื่องจากมีตาน้ำใต้ดินในที่ดินแปลงที่ติดกับของผู้ร้อง

๕) เดือนมีนาคม ๒๕๖๘ ผู้ขุดดินได้ขายที่ดินทั้งหมด รวมถึงที่ดินตามโฉนดเลขที่ [REDACTED] ซึ่งติดกับที่ดินของผู้ร้อง ให้กับ [REDACTED] ต่อมา [REDACTED] ได้ซ่อมแซมบริเวณที่เสียหายด้วยการถมดินลูกรังและหินกรวด รวมทั้งปักเข็มพืดตามแนวปากบ่อเพื่อป้องกันดินสไลด์

๒.๒.๒ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ถูกร้อง

๑) ผู้ถูกร้องที่ ๑

๑.๑) ผู้ขุดดินเป็นเจ้าของที่ดินโฉนดเลขที่ [REDACTED] ขออนุญาตขุดดินในที่ดินทั้ง ๔ แปลงที่ระดับความลึก ๑๐ เมตร ระยะเวลา ๓๖๕ วันโดยมีการออกแบบบ่อดินให้ปากบ่อห่างจากแนวเขตที่ดินของบุคคลอื่นไม่น้อยกว่าสองเท่าของความลึกของบ่อดินที่จะขุด กล่าวคือ ต้องมีระยะห่าง ๒๐ เมตร ผู้ถูกร้องที่ ๑ ตรวจสอบความถูกต้องแล้วจึงออกใบอนุญาตให้ตามที่ขอ นับแต่วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๗ ถึง ๑๓ มกราคม ๒๕๖๘ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง^๑

/๑.๒) วันที่...

^๑ มาตรา ๑๗ ผู้ใดประสงค์จะขุดดินโดยมีความลึกจากระดับพื้นดินเกินสามเมตรหรือมีพื้นที่ปากบ่อดินเกินหนึ่งหมื่นตารางเมตร หรือมีความลึกหรือพื้นที่ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด โดยยื่นเอกสารแจ้งข้อมูลดังนี้

- (๑) แผนผังบริเวณที่ประสงค์จะทำการขุดดิน
- (๒) แผนผังแสดงเขตที่ดินและที่ดินบริเวณข้างเคียง
- (๓) รายการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖
- (๔) วิธีการขุดดินและการขนดิน
- (๕) ระยะเวลาทำการขุดดิน

๑.๒) วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ร้อง โดยขอให้ตรวจสอบว่าการขุดดินที่ติดกับที่ดินของผู้ร้องถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ จึงลงพื้นที่ตรวจสอบและพบว่า ปากบ่อห่างจากแนวเขตที่ดินของผู้ร้องเพียง ๑๖ เมตร ซึ่งไม่เป็นไปตามแบบที่อนุญาต จึงสั่งให้ผู้ขุดดินแก้ไขระยะห่างให้เป็นไปตามแบบ

๑.๓) วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับแจ้งจากผู้ร้องว่า ผู้ขุดดินยังไม่ได้แก้ไข จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเมื่อต้นเดือนมีนาคม ๒๕๖๗ จากการตรวจสอบพบว่า ผู้ขุดดินไม่ได้แก้ไขระยะห่างจากปากบ่อเป็น ๒๐ เมตรตามแบบที่ขออนุญาต และยังพบดินสไลด์บริเวณปากบ่อที่ติดกับแปลงที่ดินของผู้ร้อง ต้นเดือนเมษายน ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงสั่งให้หยุดขุดดินบริเวณที่ติดกับที่ดินผู้ร้อง และแจ้งวิศวกรผู้ควบคุมงานจัดทำและส่งเอกสารรายงานความเห็นเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหาดินสไลด์ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งจะครบกำหนดในวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗ หากไม่ปฏิบัติตามจะพิจารณาให้หยุดขุดดินชั่วคราว

๑.๔) วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับแจ้งจากผู้ร้องว่า ผู้ขุดดินไม่ได้แก้ไขปัญหา และยังขุดดินอย่างต่อเนื่อง เมื่อเข้าไปตรวจสอบ พบว่าผู้ขุดดินตักดินขึ้นมากองเป็นแนวตามขอบบ่อ จึงสั่งให้กองช่างโยธาตรวจสอบ หากผู้ขุดดินไม่แก้ไขปัญหา จะออกคำสั่งให้หยุดขุดดินเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดกับแปลงที่ดินของผู้ร้อง โดยในระหว่างปลายเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนสิงหาคม ๒๕๖๗ กองช่างโยธาได้เข้าไปตรวจสอบขุดดินหลายครั้ง พบว่า ผู้ขุดดินได้ซ่อมแซมปากบ่อและแก้ไขระยะห่างปากบ่อไปแล้วบางส่วน แต่ยังไม่ครบระยะ ๒๐ เมตร จึงได้กำชับให้แก้ไขระยะห่างให้ครบถ้วนแล้วแจ้งให้ทราบ รวมถึงให้จัดส่งเอกสารรายงานความเห็นของวิศวกรผู้ควบคุมงานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดินสไลด์ที่ปากบ่อ แต่ผู้ขุดดินไม่ส่งเอกสารรายงานข้างต้น และไม่แก้ไขให้ครบถ้วนตามที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ แจ้ง ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงมีหนังสือติดตามกับผู้ขุดดินอีกครั้งเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๗ และรายงานให้นายอำเภอคอยสะกัดทราบ

๑.๕) วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีคำสั่งให้เจ้าของที่ดินหยุดขุดดิน และแก้ไขระยะห่างปากบ่อ รวมทั้งป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นโดยอาศัยอำนาจ

/ตามพระราชบัญญัติ...

(๔) วิธีการขุดดินและการขนดิน

(๕) ระยะเวลาทำการขุดดิน

(๖) ชื่อผู้ควบคุมงานซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ

ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งโดยถูกต้องแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับแจ้งตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้ผู้ขุดดินนั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้แจ้งเริ่มต้นทำการขุดดินตามที่แจ้งไว้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบแจ้ง

ตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๓๑^๒ จนกว่าจะได้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐^๓ และมาตรา ๒๔^๔ ให้เสร็จภายใน ๑๕ วันนับแต่วันได้รับคำสั่ง ซึ่งจะครบกำหนดวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๗ ต่อมาผู้ขุดดินขอขยายระยะเวลาอีก ๖๐ วัน เนื่องจากเป็นช่วงฤดูฝนทำให้อัดดินซอมแซมปากบ่อ และปรับความลาดเอียงได้ล่าช้า แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑ เห็นว่าเป็นระยะเวลาที่นานเกินควร จึงขยายให้เพียง ๔๕ วันซึ่งครบกำหนดในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๗

๑.๖) วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับแจ้งจากผู้ร้องว่า ดินในที่ดินของผู้ร้องสไลด์ลงไปใบบ่อดิน จึงไปตรวจสอบทันที พบที่ดินของผู้ร้องเสียหายขนาดกว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร จึงสั่งให้ผู้ปฏิบัติงานหน้าบ่อดินซอมแซมบริเวณที่เสียหาย ต่อมาเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๗ ได้มีหนังสือถึงผู้ขุดดินกำชับให้ซอมแซมบริเวณที่เสียหายให้กลับคืนสู่สภาพเดิม

๑.๗) วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓^๕ มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ ๑ ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ กรณีผู้ขุดดินไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๓๑

/วรรคสอง...

^๒ มาตรา ๓๑ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการขุดดินหรือการถมดินได้ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อทรัพย์สินของบุคคลอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้มีคำสั่งให้ผู้ขุดดิน ผู้ถมดิน หรือเจ้าของที่ดิน หยุดการขุดดินหรือการถมดิน หรือจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือถมดินนั้น แล้วแต่กรณี และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือตามที่เห็นว่าเป็นจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้

ในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ขุดดิน ผู้ถมดิน หรือเจ้าของที่ดินหยุดการขุดดิน หรือถมดิน หรือจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือถมดินนั้นตามที่เห็นจำเป็นได้ แล้วรายงานเจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบทันที ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นชอบด้วยกับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้ถือว่าคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมาตั้งแต่ต้น

ถ้าพนักงานท้องถิ่นไม่มีหนังสือสั่งภายในกำหนดเวลาดาวรรคสอง ให้คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นอันสิ้นผล

^๓ มาตรา ๒๐ ผู้ขุดดินตามมาตรา ๑๗ ต้องทำการขุดดินให้ถูกต้องตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖

^๔ มาตรา ๒๔ การขุดดินโดยมีความลึกจากระดับพื้นดินไม่เกินสามเมตร เมื่อจะขุดดินใกล้แนวเขตที่ดินของผู้อื่น ในระย่น้อยกว่าสองเท่าของความลึกของบ่อดินที่จะขุดดิน ต้องจัดการป้องกันการพังทลายของดินตามวิธีที่ควรกระทำ

^๕ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายถึง

(๑) นายกเทศมนตรี สำหรับเขตเทศบาล

ฯลฯ

ฯลฯ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้ปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้

วรรคสอง ซึ่งมีโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำและปรับ^๖ โดยผู้ถูกร้องที่ ๑ เห็นว่า ผู้ชูดินยังไม่สมควรรับโทษจำคุก เนื่องจากเป็นการชูดินที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย จึงพิจารณาโทษเป็นเปรียบเทียบปรับ โดยแจ้งข้อกล่าวหาและเรียกผู้ชูดินมาเปรียบเทียบปรับเป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งครบกำหนดในวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ทั้งนี้ ผู้ชูดินได้ขอลดค่าปรับให้เหลือร้อยละ ๑๐ แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ยินยอม ผู้ชูดินจึงไม่ชำระ ต่อมาผู้ถูกร้องที่ ๑ มีหนังสือลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ถึงผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้เรียกผู้ชูดินมาชำระเงินค่าปรับ ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงมีหมายเรียกผู้ชูดินสองครั้งเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๗ และเดือนมกราคม ๒๕๖๘ แต่ผู้ชูดินไม่มาพบ โดยทราบภายหลังว่าเดินทางไปต่างประเทศ

๑.๘) กลางเดือนมกราคม ๒๕๖๘ ผู้ชูดินมาขอชำระค่าปรับโดยแจ้งว่าได้แก้ไขระยะห่างครบ ๒๐ เมตร รวมถึงซ่อมแซมปากบ่อบริเวณที่เกิดดินสไลด์ที่ติดกับที่ดินของผู้ร้องแล้ว ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงไปตรวจสอบและแจ้งให้ผู้ชูดินซ่อมแซมเพิ่มให้สุดแนวเขตที่ดินของผู้ร้องซึ่งยาว ๔๐๐ เมตร เพื่อป้องกันที่ดินของผู้ร้องให้ปลอดภัย เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ผู้ชูดินได้ขอลดค่าปรับเหลือ ๓๐,๐๐๐ บาท ผู้ถูกร้องที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ชูดินได้เสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมปากบ่อตลอดแนว จึงลดค่าปรับให้ตามที่ขอโดยผู้ชูดินได้ชำระค่าปรับเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ คดีอาญาจึงเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๗ (๔)^๗ ประกอบพระราชบัญญัติการชูดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔๒^๘ และผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้แจ้งผู้ถูกร้องที่ ๒ ทราบแล้ว

๑.๙) วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๘ ผู้ชูดินแจ้งผู้ถูกร้องที่ ๑ ว่า ได้ขายที่ดินทั้ง ๔ แปลงให้กับ ████████ เจ้าของที่ดินรายใหม่ โดยมีข้อตกลงให้ซ่อมแซมที่ดินของผู้ร้องบริเวณที่เสียหาย และแก้ไขป้องกันการพังทลายของบ่อดินต่อไปด้วย

/๑.๑๐) ผู้ถูกร้อง...

^๖ มาตรา ๔๐ ผู้ใดได้รับคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้หยุดการชูดินหรือการถมดินตามมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดได้รับคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้จัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหรือจัดการแก้ไขการชูดินหรือถมดินตามมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาทและปรับเป็นรายวันไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตาม

^๗ มาตรา ๓๗ คดีอาญาเลิกกันได้ ดังต่อไปนี้

๑) ๑)

๑) ๑)

(๔) ในคดีซึ่งเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายอื่น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

^๘ มาตรา ๔๒ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากมาตรา ๓๕ วรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาได้เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบปรับภายในสามสิบวันแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาอาญา

๑.๑๐) ผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้ความช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนเสียหาย แก่ผู้ร้องตามอำนาจหน้าที่ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๐ วรรคสอง^๔ โดยในชั้นแรกได้สั่งการ ให้ผู้ปฏิบัติงานหน้าบ่อดินซ่อมแซมที่ดินบริเวณที่เสียหายไม่ให้เกิดดินสไลด์เพิ่ม และต่อมาได้ประสานกับ เจ้าของที่ดินรายใหม่ให้ซ่อมแซมที่ดินบริเวณที่เสียหายของผู้ร้องให้เรียบร้อยภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๘

๒) ผู้ถูกร้องที่ ๒

๒.๑) วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๗ พนักงานสอบสวนของผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้รับ คำร้องทุกข์ของผู้ถูกร้องที่ ๑ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้ดำเนินคดีกับเจ้าของที่ดินเนื่องจากกระทำผิดตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง

๒.๒) วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ แจ้งว่า ผู้ขุดดินไม่มา ชำระค่าปรับ จึงขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ออกหมายเรียกผู้ขุดดินมาเปรียบเทียบปรับ โดยในระหว่าง เดือนธันวาคม ๒๕๖๗ ถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๘ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และ ออกหมายเรียกผู้ขุดดินให้มาพบพนักงานสอบสวนสองครั้ง แต่ไม่มาพบทั้งสองครั้ง โดยทราบภายหลังว่า เดินทางไปต่างประเทศในช่วงเวลานั้น

๒.๓) วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ผู้ถูกร้องที่ ๑ แจ้งว่า ได้เปรียบเทียบ ปรับผู้ขุดดินเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ คดีอาญาจึงเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา มาตรา ๓๗ (๔) ประกอบพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔๒

๒.๒.๓ ข้อเท็จจริงจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) [REDACTED] เจ้าของที่ดินรายใหม่ให้ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า [REDACTED] [REDACTED] เมื่อกลางเดือนมีนาคม ๒๕๖๘ ได้ซื้อที่ดินหลายแปลงจากผู้ขุดดิน รวมถึงแปลงตามโฉนดเลขที่ [REDACTED] โดยได้ซ่อมแซมที่ดินบริเวณที่เสียหายจากดินสไลด์ตามคำสั่งของ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ด้วยการถมดินลูกรังและลงหินกรวด ทำพังกันสูงประมาณ ๑ เมตร และปรับแนว ลาดเอียงกันไม่ให้ดินในที่ดินของผู้ร้องสไลด์ลงบ่อดินอีก ต่อมาเดือนเมษายน ๒๕๖๘ ได้ทำรั้วยาวประมาณ ๔๐๐ เมตร กั้นแนวเขตแปลงที่ดินของผู้ร้องที่ติดกับบ่อดิน ถมดินลูกรังและหินกรวดขอบปากบ่อ แล้วบดอัดแน่น และได้ปักเข็มพืดตามแนวความลาดเอียงเพื่อป้องกันการพังทลายของบ่อดินแล้ว

/๒) [REDACTED]

^๔ มาตรา ๕๐ วรรคสอง การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำ บงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้นและหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

๒) [redacted] วิศวกรผู้ออกแบบบ่อดิน ให้ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า ได้รับจ้าง ออกแบบบ่อขุดดินบนแปลงที่ดิน ๔ แปลงของผู้ขุดดิน รวมเนื้อที่ประมาณ ๒๐ ไร่ โดยได้สำรวจพื้นที่และ เก็บตัวอย่างดินเพื่อนำไปวิเคราะห์ลักษณะดินสำหรับกำหนดค่าความลาดเอียงในการออกแบบบ่อดิน และพบว่า ที่ดินทั้ง ๔ แปลง เป็นดินเหนียวปนดินลูกรัง จึงกำหนดค่าความลาดเอียงที่อัตราส่วน ๑ : ๑ และ ระยะห่างจากปากบ่อถึงแนวเขตที่ดินบุคคลอื่นหรือที่สาธารณะ ๒๐ เมตร ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ตรวจ ความถูกต้องของแบบและออกใบอนุญาตขุดดินให้แล้ว

๓) [redacted] วิศวกรผู้ควบคุมงานขุดดิน ให้ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า

๓.๑) [redacted] วิศวกรผู้ควบคุมงานขุดดินให้เป็นไปตามแบบที่ได้รับ อนุญาต ประมาณเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๗ ในระหว่างการขุดดิน ผู้ขุดดินแจ้งว่า เกิดดินสไลด์ บริเวณปากบ่อในแปลงที่ดินโฉนดเลขที่ [redacted] ติดกับที่ดินของผู้ร้องตามโฉนดเลขที่ [redacted] ตนจึง เข้าไปดูหน้างาน พบการขุดดินเกินค่าความลาดเอียง จึงได้สั่งแก้ไข

๓.๒) เดือนกันยายน ๒๕๖๗ ผู้ขุดดินแจ้งว่าเกิดดินสไลด์ที่ปากบ่อเนื่องจาก เป็นช่วงฤดูฝนและฝนตกหนักจนน้ำระบายไม่ทัน [redacted] จึงสั่งให้ผู้ปฏิบัติงานหน้าบ่อดินแก้ไขปัญหาโดย ตักดินขึ้นมากองตามแนวยาวของปากบ่อ และปรับความลาดเอียงของปากบ่อ ซึ่งเป็นวิธีการแก้ไขพื้นฐาน ตามหลักวิศวกรรมโยธา

๔) [redacted] วิศวกรโยธาชำนาญการ เทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งร่วมลงพื้นที่และรับฟังข้อเท็จจริง ให้ความเห็นสรุปได้ว่า

๔.๑) ตามหลักวิศวกรรมโยธา หากขุดดินตามแบบบ่อดินจะไม่ทำให้บ่อพัง วิธีขุดจะขุดลงไปทีละชั้นไต่ระดับเป็นขั้นบันได โดยตามแบบกรณีตามคำร้องนี้ กำหนดค่าความลาดเอียง ๑ : ๑ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะดินในพื้นที่ที่เป็นดินเหนียวปนดินลูกรัง เมื่อขุดดินอย่างต่อเนื่อง ความลาดเอียง อาจเสถียรจนเกิดดินสไลด์ ทำให้ระยะห่างจากปากบ่อร่นหายไป

๔.๒) เมื่อผู้ถูกร้องที่ ๑ ตรวจสอบความถูกต้องของแบบบ่อดินที่ [redacted] ได้ออกแบบตามมาตรฐานวิชาชีพด้านวิศวกรรมโยธา และออกใบอนุญาตให้ขุดดินแล้ว ถือว่า [redacted] ได้ปฏิบัติหน้าที่วิศวกรผู้ออกแบบตามมาตรฐานวิชาชีพแล้ว โดยพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้เจ้าของที่ดินหรือผู้ขุดดินต้องรับผิดชอบในความเสียหายหากไม่ได้ขุดดินตามแบบ และ/หรือเกิดความเสียหายขึ้นระหว่างการขุดดิน^{๑๐} และไม่ได้กำหนดนิติสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ออกใบอนุญาตขุดดินกับวิศวกรผู้ออกแบบและวิศวกรผู้ควบคุมงาน

/๒.๒.๔ การแสวงหา...

^{๑๐}มาตรา ๒๒ การได้รับใบแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๑๗ ไม่เป็นเหตุคุ้มครองการขุดดินที่ได้ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลหรือต่อสภาพแวดล้อมผู้ขุดดินไม่ว่าจะเป็นเจ้าของที่ดิน ผู้ครอบครองที่ดิน ลูกจ้างหรือตัวแทนต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น เว้นแต่จะมีเหตุที่ไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

๒.๒.๔ การแสวงหาข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่

๑) วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ลงพื้นที่พร้อมผู้ร้องสรุปได้ว่า ที่ดินของผู้ร้องเป็นที่นาประมาณ ๑๑ ไร่ ทิศเหนือติดกับลำรางสาธารณะ ทิศใต้ติดกับบ่อขุดดิน ทิศตะวันออกติดกับถนนคอนกรีตของหมู่บ้านจัดสรร และทิศตะวันตกติดกับที่นาของเครือญาติมีทางสาธารณะชุมชนเข้าออกได้ บริเวณที่เสียหายจากดินสไลด์กว้าง ๑๐ เมตร และยาว ๔๐ เมตร ซึ่งตามแนวความยาวของบริเวณดังกล่าวได้ถูกซ่อมแซมด้วยการถมดินลูกรังและหินกรวด โดยปรับความลาดเอียงบริเวณขอบคันนา และพบรั้วยาว ๔๐๐ เมตรกั้นระหว่างที่ดินของผู้ร้องกับบ่อดิน ไม่พบการขุดดิน รถขุดดิน และรถบรรทุกดิน

๒) วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ลงพื้นที่บ่อขุดดินพร้อมกับเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ ๑ และ [REDACTED] วิศวกรโยธาชำนาญการ เทศบาลนครเชียงใหม่ สรุปได้ว่า สภาพบ่อและพื้นที่โดยรอบ เดิมเป็นที่นา ผู้ขุดดินได้ขออนุญาตขุดดินในที่ดิน ๔ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๒๐ ไร่ โดยที่ดินแปลงหนึ่งตามโฉนดเลขที่ [REDACTED] ติดกับที่ดินของผู้ร้องตามโฉนดเลขที่ [REDACTED] นอกเหนือจากการซ่อมแซมบริเวณที่เสียหายตามข้อ ๑) ยังพบว่า ปากบ่อห่างจากแนวเขตที่ดินผู้ร้อง ๒๐ เมตร มีการถมดินลูกรังและหินกรวดบริเวณปากบ่อตลอดแนวจนสุดเขตที่ดินของผู้ร้อง และปลูกต้นมะพร้าว และต้นปาล์มตลอดแนวขอบบ่อ รวมถึงปักเข็มพีดีในบ่อดินเป็นระยะตามแนวความลาดเอียง

๓. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องทั้งสองได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง กรณีผู้ถูกร้องที่ ๑ ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ทำให้มีการขุดดินจนส่งผลกระทบต่อที่ดินของผู้ร้อง และกรณีผู้ถูกร้องที่ ๒ ละเลยการกระทำในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในคดีอาญา หรือไม่ อย่างไร โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้

๓.๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗^{๑๑} ได้รับรองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และมาตรา ๔๓ (๒)^{๑๒} รับรองสิทธิของบุคคลในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ โดยมาตรา ๔๑ (๒)^{๑๓} ยังรับรองสิทธิของบุคคลในการ

/เสนอเรื่องราว...

^{๑๑} มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบทอด

^{๑๒} มาตรา ๔๓ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

^{๑๓} มาตรา ๔๑ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว

เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยเร็ว โดยที่การขุดดินเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในทรัพย์สินของบุคคลซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๗ โดยหน่วยงานรัฐมีหน้าที่กำกับดูแลการขุดดินให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: ICESCR) ข้อ ๒วรรคหนึ่ง^{๑๔} ที่กำหนดให้รัฐภาคีดำเนินมาตรการทางกฎหมายเพื่อใช้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มีอยู่

๓.๒ ประเด็นที่ ๑ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายปล่อยให้มีการขุดดินจนส่งผลกระทบต่อที่ดินของผู้ร้องหรือไม่ อย่างไร

๓.๒.๑ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า

๑) ผู้ถูกร้องที่ ๑ ออกใบอนุญาตขุดดินให้กับผู้ขุดดินรายนี้ที่ระดับความลึก ๑๐ เมตร ในแปลงที่ดิน ๔ แปลง ตามโฉนดเลขที่ [REDACTED] ตั้งอยู่ที่ตำบลดอยสะเก็ด ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๘ โดยการออกแบบบ่อดิน กำหนดให้ปากบ่อห่างจากแนวเขตที่ดินของผู้ร้องตามโฉนดเลขที่ [REDACTED] เป็นระยะ ๒๐ เมตร ตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๗ ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อผู้ถูกร้องที่ ๑ ขอให้ตรวจสอบว่าถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ตรวจสอบแล้วพบว่าเป็นการขุดดินโดยได้รับอนุญาต แต่ปากบ่อห่างจากแนวเขตที่ดินของผู้ร้องเพียง ๑๖ เมตร ซึ่งน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงได้สั่งให้ผู้ขุดดินแก้ไขให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้มีระยะห่างอย่างน้อย ๒๐ เมตร

๒) วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อผู้ถูกร้องที่ ๑ อีกครั้ง เนื่องจากกังวลว่าที่ดินจะได้รับความเสียหาย ระหว่างปลายเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนสิงหาคม ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ลงพื้นที่บ่อขุดดิน ตรวจสอบและกำกับติดตามการขุดดินโดยประสานกับผู้ขุดดินและผู้ปฏิบัติงานหน้าบ่อดิน เนื่องจากพบดินสไลด์ที่ปากบ่อขุดดิน แต่ไม่มีความคืบหน้าในการแก้ไข วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๗ จึงมีคำสั่งหยุดการขุดดินในที่ดินทั้ง ๔ แปลง โดยกำหนดระยะเวลาให้จัดการแก้ไขและมีมาตรการป้องกันการพังทลายของปากบ่อให้เสร็จเรียบร้อยภายใน ๑๕ วันนับแต่วันได้รับคำสั่ง แต่ผู้ขุดดิน

/ได้ขอขยาย...

^{๑๔} ข้อ ๒

๑. รัฐภาคีแต่ละรัฐแห่งกติกานี้รับจะดำเนินการโดยเอกเทศและโดยความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเศรษฐกิจและวิชาการ โดยใช้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลในการทำให้สิทธิซึ่งรับรองไว้ในกติกานี้กลายเป็นความจริงโดยสมบูรณ์โดยลำดับด้วยวิธีการทั้งปวงที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งทั้งการกำหนดมาตรการทางกฎหมายด้วย

ได้ขอขยายเวลาอีก ๖๐ วัน เนื่องจากเป็นช่วงฤดูฝน การซ่อมแซมปากบ่อดินทำได้ช้า ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๑ ขยายเวลาให้เพียง ๔๕ วัน โดยครบกำหนดในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๗

๓) วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับแจ้งจากผู้ร้องว่า ดินในที่ดินของผู้ร้องสไลด์ลงไปใบบ่อดิน จึงไปตรวจสอบโดยพบบริเวณที่เสียหายมีขนาดกว้าง ๑๐ เมตร และยาว ๔๐ เมตร จึงสั่งให้ผู้ปฏิบัติงานหน้าบ่อดินซ่อมแซมโดยทันทีเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดดินสไลด์เพิ่ม และต่อมาวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๗ ได้มีหนังสือกำชับผู้ขุดดินให้ซ่อมแซมบริเวณที่เสียหายให้กลับสู่สภาพเดิม

๔) วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้ดำเนินคดีอาญากับผู้ขุดดินเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้อง โดยในชั้นแรกได้พิจารณาโทษเปรียบเทียบปรับเป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท และให้มาชำระภายใน ๓๐ วันนับแต่วันได้รับคำสั่ง ซึ่งครบกำหนดในวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ แต่ผู้ขุดดินไม่มาชำระภายในเวลาที่กำหนด จากนั้นวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงมีหนังสือแจ้งผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้เรียกผู้ขุดดินไปชำระค่าปรับ

๕) ต่อมากลางเดือนมกราคม ๒๕๖๘ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับแจ้งจากผู้ขุดดินว่าได้แก้ไขระยะห่างจากปากบ่อถึงแนวเขตที่ดินผู้ร้องให้ครบ ๒๐ เมตร และซ่อมแซมปากบ่อตลอดแนวเขตที่ดินแล้ว จึงขอลดค่าปรับเหลือ ๓๐,๐๐๐ บาท ผู้ถูกร้องที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ขุดดินได้แก้ไขระยะห่างและซ่อมแซมบริเวณดินสไลด์ และถมดินตลอดแนวเขตทำให้ที่ดินที่ติดกับบ่อดินตลอดแนวเขตมีความปลอดภัยมากขึ้น จึงลดค่าปรับให้ตามที่ขอ โดยผู้ขุดดินได้ชำระค่าปรับแล้วเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ทั้งนี้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้แจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องทราบเป็นระยะ

๓.๒.๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า

๑) ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตั้งแต่การออกใบอนุญาตขุดดินให้กับผู้ขุดดิน ตรวจสอบ ควบคุมกำกับ การขุดดินให้ถูกต้องตามแบบที่ได้รับอนุญาต ติดตามและประสานกับผู้ขุดดินและผู้ปฏิบัติงานหน้าบ่อขุดดินอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีคำสั่งให้แก้ไขระยะห่างและซ่อมแซมดินสไลด์ที่ปากบ่อด้วย

๒) เมื่อไม่มีความคืบหน้าในการดำเนินการ ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงได้มีคำสั่งให้หยุดการขุดดินทั้ง ๔ แปลง เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๗ และสั่งให้จัดการแก้ไขและมีมาตรการป้องกันการพังทลายของปากบ่อในระยะเวลาที่กำหนด ต่อมาได้รับแจ้งจากผู้ร้องเมื่อปลายเดือนกันยายน ๒๕๖๗ ว่าดินในที่ดินของผู้ร้องสไลด์ลงไปใบบ่อดิน ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงไปตรวจสอบและสั่งให้ผู้ปฏิบัติงานหน้าบ่อดินซ่อมแซมโดยทันทีเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดดินสไลด์เพิ่ม แต่ผู้ขุดดินไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงร้องทุกข์กล่าวโทษต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้ดำเนินคดีอาญากับผู้ขุดดิน โดยพิจารณาโทษเปรียบเทียบปรับเป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท และให้ผู้ขุดดินชำระค่าปรับภายในวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ เมื่อผู้ขุดดินไม่ชำระ

/ตามกำหนด...

ตามกำหนด ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงมีหนังสือแจ้งผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้เรียกผู้ชูดินไปชำระค่าปรับ ต่อมาเมื่อผู้ชูดินได้แก้ไขระยะห่างและซ่อมแซมปากบ่อบริเวณที่ติดกับที่ดินของผู้ร้องและถมดินตลอดแนวเขต ทำให้ที่ดินที่ติดกับบ่อดินแข็งแรงมากขึ้น ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงพิจารณาลดค่าปรับเหลือ ๓๐,๐๐๐ บาท ตามที่ผู้ชูดินได้ร้องขอ ซึ่งผู้ชูดินได้ชำระค่าปรับแล้วเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๓) นอกจากนี้ หลังจากผู้ชูดินขายที่ดินให้กับเจ้าของที่ดินรายใหม่ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังได้ประสานให้ซ่อมแซมที่ดินของผู้ร้องบริเวณที่เสียหายซึ่งเจ้าของที่ดินรายใหม่ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้วเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๘ โดยได้แจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องทราบเป็นระยะ

๔) เมื่อผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ได้ละเลยหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการชูดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และยังให้ความช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนให้กับผู้ร้องตามหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในชั้นนี้ จึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ละเลยการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง

๓.๓ ประเด็นที่ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ละเลยการกระทำในการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมในคดีอาญาหรือไม่

๓.๓.๑ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้รับคำร้องทุกข์ของผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้ดำเนินคดีอาญากับผู้ชูดิน ฐานกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการชูดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๓๑ วรรคสอง โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีอำนาจพิจารณาโทษเปรียบเทียบปรับได้ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ แจ้งว่า ได้เรียกให้ผู้ชูดินชำระค่าปรับ แต่ผู้ชูดินไม่มาชำระตามกำหนด จากนั้นผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงได้สืบสวนและออกหมายเรียกผู้ชูดินสองครั้ง ในเดือนธันวาคม ๒๕๖๗ และเดือนมกราคม ๒๕๖๘ ให้มาพบพนักงานสอบสวน แต่เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้รับแจ้งจากผู้ถูกร้องที่ ๑ ว่าผู้ชูดินได้มาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบปรับแล้วเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ คดีอาญาจึงเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๗ (๔) ประกอบพระราชบัญญัติการชูดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔๒

๓.๓.๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้รับคำร้องทุกข์กล่าวโทษจากผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้ดำเนินคดีอาญากับผู้ชูดิน และเมื่อได้รับแจ้งเพิ่มเติมว่า ผู้ชูดินไม่ชำระค่าปรับตามที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ พิจารณาเปรียบเทียบปรับ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้สืบสวนและออกหมายเรียกผู้ชูดินให้มาพบพนักงานสอบสวนสองครั้ง แต่ต่อมาผู้ถูกร้องที่ ๑ แจ้งว่า ผู้ชูดินได้ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบปรับแล้ว คดีอาญาจึงเลิกกัน ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจในการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมในคดีอาญาแล้ว ในชั้นนี้ จึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ ละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง

๔. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุม ด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๕/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ จึงมีมติว่า

๔.๑ กรณีผู้ถูกร้องที่ ๑ ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายทำให้มีการขูดดินจนส่งผลกระทบต่อที่ดินของผู้ร้องหรือไม่ ยังไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ละเลยการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง

๔.๒ กรณีผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่อำนวยความสะดวกธรรมชาติในคดีอาญาให้กับผู้ร้องหรือไม่ ยังไม่อาจรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์

นางปรีดา คงแป้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี

นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์

นางสาวปติกาญจน์ สิทธิเดช

นายวสันต์ ภัยหลีกลี้

นางสาวสุภัทรา นาคะผิว

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ